

Ljubljansko žensko učiteljsko in učiteljske hčere.

Učitelju-očetu dela največ skrbi vzgoja njegovih otrok, kar je spriču njegovega gmotnega položaja popolnoma umljivo. Koliko je treba pritrgovanja in stradanja, da privede učiteljo-oče svojega otroka do kosa kruha, to ve le tisti, kdor je to sam izkusil. Kdor učiteljev-očetov ima za učiteljske godno hčerko, si vsak prizadeva, da bi jo spravil vanje. Večkrat se je pa že pripetilo, da niso bile učiteljske hčere sprejete v ljubljansko žensko pripravnico, medtem ko so hčerke boljše situiranih staršev dobile v to izobraževališče odprta vrata. Kje je to utemeljeno, nam ni znano. Toda že z ozirom na žalostni gmotni položaj učitelstva bi morale imeti učiteljske hčere pri sprejemu na učiteljske vsaj toliko prednosti, kakor je imajo uradniške hčere. Tako je učiteljo-oče dostikrat primoran, da pošlje svojega otroka v Gorico ali Maribor, kar mu povzroča toliko več bridkosti in težav, ako je ta učiteljo-oče v Ljubljani a ne more spraviti svoje hčere v ljubljansko pripravnico. Znani so nam taki slučaji, ki zbuja v prizadetih krogih sumnjo, da vlada do učiteljskih hčera neka mrznja, ki ne tepe samo otroka, ampak tudi očeta in mu napravljiva življenje žalostno in trpljenja polno. Ali naj tudi taki slučaji služijo v dokaz, da nimajo src?

»Slovenec« v zadregi. Tudi prečastitemu prijatelju »Slovenec« se pripeti, da pride v zadrego. A navihane si zna pomagati tudi iz takih neprilik. Ker ne more našemu tovarišu Jelencu do živega, se je lotil njegovega imena, in naš Jelenc se imenuje po »Slovenčevih« milosti — jelenec. Zakaj? Zato, ker se je Jelenc vedel dostojno in taktno, ko se je deželni šolski nadzornik ob slavnostni zatvoritvi šolske razstave dotaknil »nepremišljenih elementov«, ki so preprečili zborovanje deželne učiteljske skupščine. Vsak olikan človek ve, da ni bil tamkaj prostor, kjer bi se dalo reagirati na opazko gospoda nadzornika. Kak »Slovenčev« neotesanec bi se sicer zagnal tudi na takem mestu in ob taki priliki v g. Levca, da bi tem jasnejše dokazal svojo cigansko oliko. Izobražen napredni slovenski učitelj pa zna čuvati takt in dostojnost in ko bi bil tudi levje nature, kakor ironično namigava »Slovenec«. — Sploh pa je bilo Jelencu nemogoče odgovarjati g. nadzorniku, ker ni bil v dvorani, ampak zunaj na hodniku. Dalo bi se sicer kričati tudi od tamkaj, a človek bi moral imeti oliko »Slovenčevih« pristašev. Ko bi pa bil g. Jelenc v dvorani, bi gotovo storil kaj takega, kar bi ne udarjalo dostojnosti v obraz, kar bi bil pa gotovo umesten odgovor na imenovano opazko. Ker se je začel »Slovenec« tako lepo baviti z živalstvom, naj pazi, da mu ne uide v prečastito redakcijo preveč oslov in trotov!

Železniški vojni red. Ravnatelj Črnivec je gotovo modro ukrenil, da je uvrstil med drugo praktiško snov v svoji računici, 3. zvezek, tudi vojni red; vendar pa je seznam raznih postaj i t. d. tako kratek, da se otroci nikakor ne bodo mogli temeljito poučiti o njegovem bistvu. Zato je potrebno, da eden izmed naših trgovcev s šolskimi potrebščinami priredi slovenski železniški vojni red, primeren našim razmeram, na velikem trdnem papirju v obliki lepaka po kolodvorih. Druga naša želja pa je, da se prilepijo čim prej poleg nemških voznih redov tudi slovenski na vseh onih železniških postajah, ki stoje na slovenskih tleh, zakaj le na ta način bo imel šolski pouk šele praktiški pomen. Za to naj se pobrigajo naši poslanci pri dotičnih železniških ravnateljstvih, ki bodo morala upoštevati njih zahtevo, ker je pravična in nujno potrebna.

Klerikalna olika. Na Gorenjskem je kraj, kjer poganja klerikalizem najbujnejše cvetove. Učitelj dotičnega kraja je dobil to-le pismo, ki je najlepši dokaz klerikalne olike: Počaki hudič, bom že jest teb po kazov kaj se toprav mo je otroke štrafvat zapirat pa tudi tepeš jih daše jest ne morejo pridit deso tako lačni de bojo vsi zbo leli sej ne boš naredil nič kakor če bitidoživel bite noč in dan kleli pa neboš le dobro me za merki koga ti povem dete bom že jest spravil dol v ta spodne demžale sčeveš ke so če pa ne veš ti pa jest povem de te bo hudič uzev pa tebo nesel dol v pekel pa le priprav se, de te bom v smar til če te ne bom drugač mogel te bom pa ponoč v strelil pa tako gvišno kakor

je boh v nebesih pa hudič v peklu s koz okno če ne drugod Adija s hudicam ne z bogam — Pripominjamo, da je tu navedena blodnja o pretepanju popolnoma zlagana. Ali bi ne kazalo takega klerikalnega suroveža nekoliko pripreti, da bi se malo izpokoril in si ohladil jezo? Dobro bi bilo tudi, da se mu malo navijejo ušesa, ker tako neusmiljeno trpinči materni jezik!

Poročil se je vodja ljudske šole v Postojini, g. Ferdo Juvanec, z gosdič. Josipino Fortunio, bivšo učiteljico v Cerknici. Iskreno čestitamo!

Tragična smrt. Tovarišu Er. Ks. Troštu na Igu je umrla na zastrupljenju krvi hčerka Gabrijele. V nogo jo je pičil mrčes, in padlo je mlado življenje. Odkritosrčno sožalje!

Umrl je v Inomostu upokojeni ravnatelj c. kr. učiteljskega v Gorici, šolski svetovalec Franc Hafner, vitez Franc Jožefovega reda, v starosti 76 let.

G. Likar, trgovec v Gorici, razpošilja goriškemu učitelstvu to-le okrožnico: Velecenjeno učitelstvo! Narodna dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da po svoji moči podpira naše narodne zavode in podjetja, ker od teh je odvisen obstanek in napredek našega naroda. Uvaževaje te razmere, sem storil v tem oziiru vedno rad in povsodi, kolikor mi je bilo mogoče, in tudi znanprej hočem izpolnjevati to narodno dolžnost po svoji moči. Ker pa je moja podporni moč odvisna od uspehov mojega trgovskega podjetja, sem uredil to zadevo tako, da bodem dajal svojim odjemnikom ob točnem plačevanju za vsakih 5 K enkratnega kupila posebne lističe, katere bodem potem odkupoval po 10 vinarjev od društev ali zavodov, ki dobijo te lističe od mojih odjemnikov in jih predložijo meni. S tem hočem posebno še velecenjenemu učitelstvu dati priliko, da dobi do 100 K na leto za svoj konvikt, ako mi izvoli kolegijsalno naklanjati naročila šolskih potrebščin, katere dobi pri meni gotovo tako dobre, in ceno, kakor kjersibodi.

Izpraznjeno učiteljsko mesto je na šestrazredni ljudski šoli v Šmarjeti pri Ptujju. Prošnje naj se vlagajo do 30. septembra t. l. na krajni šolski svet v Šmarjeti, pošta Možganjci.

Razgled po šolskem svetu.

— Laški šolski vrtec pri Barki. »Lega« otvori v kratkem novo trdnjavo pri Barki, naperjeno proti Slovincem. Šolski vrtec pri Barki je prav nevarna laška vaba za slovenske otroke. Zaradi klerikalne politike v »Šol. domu« ne morejo v Gorici delati proti »Legi«, kakor bi lahko, zato pa le apelujemo na starše, naj nikar ne oddajajo otrok Lahom v roke, ker se odtujijo in izpridijo! Zavednejši ljudje naj vplivajo na starše v takem smislu!

— V korist učitelstvu. Dogodil se je redek slučaj. Knez Jurij Meininški na Nemškem ni hotel sprejeti 100.000 mark, ki so mu z njimi hoteli povišati civilno listo. Knez je odklonil denar in ga daroval za izboljšanje učiteljskih plač. Ali je še kje knez, ki je temu enak?

— Proti pušenju. Češki deželni šolski svet je odredil: 1. Pušenje je treba učencem ljudskih in meščanskih šol najstrožje zabraniti. Kjer imajo na takih šolah disciplinarne predpise je treba to prepoved uvrstiti vanje. Učenci, ki se pregreše proti tej prepovedi, se morajo kaznovati s kaznimi, ki jih dopušča šolski in učni red. 2. Okrajni šolski sveti naj pozovejo učitelstvo, da pri vsaki ugodni priliki poučujejo mladino o kvarljivosti pušenja. 3. Mestne šolske svete je treba pozvati, da čvrsto podpirajo učitelstvo pri prizadevanju, da odvrne mladino od pušenja. 4. V šolski zgradbi je opustiti pušenje v vseh prostorih, izvzemši v onih, ki so odločeni za privatno porabo. 5. Mestne in okrajne šolske svete je treba pozvati, da naprosijo različne korporacije in društva, ki prirejajo poljudna predavanja, da posvečajo tudi temu prizadevanju svojo pažnjo.

— V Sarajevu ustanove s prihodnjim šolskim letom državno nižjo realko.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2056.

Kranjsko.

S 1. novembrom 1905 je s postavnimi prejemki na novo ustanovljeni dvorazredni ljudski šoli v Voklem pri Kranju definitivno